Lietas Nr.11370028116

SPRIEDUMS

Latvijas Republikas vārdā

Aizkrauklē 2016.gada 18.maijā

Aizkraukles rajona tiesa šādā sastāvā:

tiesnese I.Zālīte,

piedaloties prokuroram M.Beķeram,

atklātā tiesas sēdē iztiesāja krimināllietu, kurā pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas apsūdzēts /pers. A/, personas kods /personas kods/.

Tiesa

konstatēja:

/pers. A/ vadīja transportlīdzekli bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām (transportlīdzekļa vadīšanas tiesības noteiktā kārtībā nav iegūtas), atrodoties alkohola ietekmē.

2016.gada 8.maijā plkst.20.05 /pers. A/ Jaunjelgavas novadā, pa autoceļu P87 Bauska-Aizkraukle, 75.km, virzienā uz Bausku, bez transportlīdzekļa vadīšanas tiesībām, alkohola ietekmē, vadīja citai personai piederošu automobili "Opel Astra Caravan" reģistrācijas numurs /numurs/, līdz viņu apturēja Valsts policijas Zemgales reģiona pārvaldes Aizkraukles iecirkņa Kārtības policijas biroja Patruļpolicijas nodaļas Patruļdienesta rotas inspektori un veicot alkohola ietekmes pārbaudi ar izelpojamā gaisa kontroles aparātu ALCOQUANT 6200 Plus Nr.A408296, /pers. A/ konstatēja alkohola reibumu, kas pārsniedz pieļaujamo normu – 1,8952 %0, bet atkārtotā mērījumā 1,6008 %0. par izdarītajiem Ceļu satiksmes likuma 28.panta pirmās daļas 1.punkta, 28.panta pirmās daļas 4.punkta pārkāpumiem /pers. A/ tika noformēts administratīvā pārkāpuma protokols PA 927248.

Šādos apstākļos ar savām darbībām /pers. A/ izdarīja Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu.

Tiesas izmeklēšanā apsūdzētais /pers. A/ sevi par vainīgu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā atzina pilnībā, neapstrīdēja noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas faktiskos apstākļus un juridisko kvalifikāciju, izteica lūgumu neveikt pierādījumu pārbaudi tiesas izmeklēšanā.

Iepazinusies ar lietas materiāliem, uzklausījusi prokuroru un apsūdzēto, tiesa atzīst, ka saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 499.pantu pierādījumu pārbaude tiesas izmeklēšanā nav nepieciešama, līdz ar ko saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 527.panta trešo daļu pierādījumu analīze un to uzskaitījums šajā daļā spriedumā netiek izdarīta.

Pieņemot lēmumu par pierādījumu pārbaudes neizdarīšanu, tiesa ņem vērā Kriminālprocesa likuma 499.pantā noteiktos pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas kritērijus, proti, apsūdzētais savu vainu viņam celtajā apsūdzībā atzīst, piekrīt pierādījumu pārbaudes neizdarīšanai tiesas izmeklēšanā, pierādījumu pārbaudes neizdarīšanas sekas apsūdzētajam tiesas sēdē izskaidrotas, un sekas ir skaidras, apsūdzētā vainīgums ir pierādīts ar visiem lietas materiāliem to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesai nav šaubu par apsūdzētā vainīgumu viņam celtajā apsūdzībā.

Izvērtējot lietā esošos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, tiesa konstatē visu subjektīvo un objektīvo pazīmju kopumu, kvalificējošās pazīmes, lai /pers. A/ darbības atzītu par noziedzīgu nodarījumu un kvalificē tās pēc Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas, un pastāv Kriminālprocesa likuma 520.panta pirmajā daļā paredzētais pamats notiesājoša sprieduma taisīšanai.

Nosakot soda veidu apsūdzētajam /pers. A/, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu, ņem vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību. Nosakot soda mēru, tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta trešo daļu ņem vērā apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošos un pastiprinošos apstākļus. Tāpat tiesa ņem vērā, ka sodam jābūt tādam, lai tas atbilstu Krimināllikuma 35.panta otrajā daļā norādītajam soda mērķim, proti, aizsargāt sabiedrības drošību, atjaunot taisnīgumu, sodīt vainīgo par izdarīto noziedzīgo nodarījumu, resocializēt sodīto personu un panākt, lai notiesātais un citas personas pildītu likumus un atturētos no noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas.

Apsūdzētais /pers. A/ izdarījis noziedzīgu nodarījumu, kas ar Krimināllikuma 7.panta trešo daļu atzīts par mazāk smagu noziegumu.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47.panta otro daļu par apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošu apstākli tiesa atzīst to, ka apsūdzētais /pers. A/ vaļsirdīgi atzinies un izdarīto nožēlo.

Saskaņā ar Krimināllikuma 48.pantu apsūdzētā /pers. A/ atbildību pastiprinošus apstākļus tiesa nekonstatē.

Vērtējot apsūdzētā /pers. A/ personību, tiesa konstatēja, ka /pers. A/ agrāk četras reizes tiesāts, sodāmības saskaņā ar Krimināllikuma 63.panta noteikumiem dzēstas *(lietas 10.-13.,30.-34.lapa)*. Apsūdzētais ir II grupas invalīds, fizisku darbu strādāt nevarot. Apgādībā divi nepilngadīgi bērni.

Nav šaubu, ka ar savām darbībām apsūdzētais /pers. A/ vadot transportlīdzekli, būdams alkohola reibumā, ir apdraudējis gan savu, gan citu ceļu satiksmes dalībnieku drošību.

Nosakot soda veidu un mēru, tiesa ņem vērā arī to, ka apsūdzētais piekrita lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes. Apsūdzētais, piekrītot lietas iztiesāšanai bez pierādījumu pārbaudes, ir izmantojis savas tiesības uz sadarbību, ko noteic Kriminālprocesa likuma 21.pants, ka persona, kurai ir tiesības uz aizstāvību, var sadarboties ar kriminālprocesa veikšanai pilnvaroto amatpersonu, lai sekmētu krimināltiesisko attiecību noregulējumu. Tas, ka apsūdzētais izmanto savas tiesības uz sadarbību vienkāršotāka procesa izvēlē, nav atzīstams par patstāvīgu viņa atbildību mīkstinošu apstākli, bet tiesa ņem vērā pie soda noteikšanas. Šāda atziņa izriet arī no tiesu prakses (*sk. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta*

2008.gada 21.aprīļa spriedumu lietā Nr. SKK- 232).

Nosakot soda veidu, tiesa ņem vērā iepriekš minētos soda veida ietekmējošos apstākļus, apsūdzētā veselības stāvokli, to, ka apsūdzētais /pers. A/ savu vainu atzīst un izdarīto nožēlo, gūto pozitīvo priekšstatu par apsūdzētā /pers. A/ personību, izvērtējot prokurora viedokli par soda noteikšanu brīvības atņemšanas soda veidā, tiesa atzīst, ka Krimināllikuma 35.pantā noteiktais soda mērķis konkrētajā gadījumā būs sasniegts ar sodu brīvības atņemšanas soda veidā. Šāds sods apsūdzētajam konkrētajā gadījumā būs taisnīgs, atbilstīgs un samērīgs, atbilstošs soda mērķim un soda veida ietekmējošiem apstākļiem.

Izvērtējot citu Krimināllikuma 262.panta otrās daļas sankcijā paredzēto soda veidu piemērošanu, tiesa secina, ka sods piespiedu darba soda veidā apsūdzētajam /pers. A/ nav piemērojams, jo apsūdzētais ir otrās grupas invalīds, ko apstiprina lietai pievienotā un arī tiesas sēdē uzrādītā invaliditātes apliecība *(lietas 36.lapa).* Līdz ar to tiesa ņem vērā Krimināllikuma 40.panta otrajā daļā noteikto, ka piespiedu darbs nav piemērojams darbnespējīgām personām. Judikatūrā izteikta atziņa, ka, lai arī Krimināllikums sīkāk nepaskaidro, kas ir darbnespējīga persona, tomēr saprotams, ka par darbnespējīgu uzskatāma persona, kuras darba spējas sakarā ar vecumu, slimību, invaliditāti (..) ir ierobežotas vai to vispār nav. Šiem cilvēkiem ir nepieciešama sociāla aizsardzība un pienākuma uzlikšana strādāt var nelabvēlīgi ietekmēt šo cilvēku veselības stāvokli *(skat. Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta 2007. gada 8. novembra lēmums lietā Nr. SKK-J-571).* Tiesa atzīst, ka ar sodu piespiedu darba soda veidā tiktu negatīvi ietekmēta apsūdzētā veselība, kas ir pretrunā ar cilvēktiesību pamatprincipiem, tāpēc šis soda veids ir apsūdzētajam neatbilstošs un ar šo soda veidu nebūs sasniegts kriminālsoda mērķis.

Izvērtējot Krimināllikuma 262.panta otrās daļas panta sankcijā norādīto sodu naudas soda veidā piemērošanu, tiesa secina, ka sods naudas soda veidā apsūdzētajam /pers. A/ nav piemērojams, jo tiesa nekonstatēja tādu apsūdzētā mantisko stāvokli, kas liecinātu par to, ka naudas soda piemērošanas gadījumā tā minimālajā apmērā, proti, konkrētajā gadījumā saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta otrās daļas 2.punktu 1850 EUR apmērā, apsūdzētais to spēs samaksāt nekavējoties vai arī gūs paredzamus ienākumus, kas ļautu likumā noteiktajā 30 dienu laikā samaksāt uzlikto naudas sodu. Kā izriet no apsūdzētā paskaidrojumiem tiesas sēdē, apsūdzētā vienīgie patstāvīgie ienākumi pašlaik ir invaliditātes pensija 80 EUR mēnesī, jāuztur divi nepilngadīgi bērni, ziņu par apsūdzētajam piederošiem nekustamiem īpašumiem lietā nav, tādus paredzamus ienākumus, kas liecinātu par viņa mantiskā stāvokļa krasu uzlabošanos, tiesa nekonstatē.

Nosakot soda mēru, tiesa ņem vērā, ka ir konstatēts viens apsūdzētā /pers. A/ atbildību mīkstinošs apstāklis, atbildību pastiprinoši apstākļi nav konstatēti. Tiesa piekrīt prokuroram par piemērojamā brīvības atņemšanas soda apmēru un atzīst par atbilstīgu apsūdzētajam noteikt brīvības atņemšanu uz četriem mēnešiem.

Tiesa atzīst par iespējamu apsūdzētajam /pers. A/ piemērot Krimināllikuma 55.panta nosacījumus, proti, brīvības atņemšanas sodu noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku, jo tiesa guva pārliecību, ka turpmāk apsūdzētais /pers. A/ likumpārkāpumus neizdarīs un atzīst par lietderīgāku un audzinošāku apsūdzētajam noteikt pārbaudes laiku, nevis izolēt viņu no sabiedrības. Tiesa ņem vērā nosacītas notiesāšanas būtību, proti, saskaņā ar Krimināllikuma 55.panta desmito daļu, ja nosacīti notiesātais pārbaudes laikā izdara jaunu noziedzīgu nodarījumu, arī administratīvos pārkāpumus, viņam piespriestais brīvības atņemšanas sods ir izpildāms reāli. Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā pārbaudes laika noteikšana apsūdzētajam būs audzinošāks sods par reālas brīvības atņemšanas sodu, jo tas stimulēs apsūdzēto atturēties no jaunu noziedzīgu nodarījumu izdarīšanas pārbaudes laikā, izdarīt attiecīgus secinājumus un motivēs dzīvot likumpaklausīgi. Tiesa uzskata, ka šāds sods konkrētajā gadījumā ir atbilstošs nodarītajam noziedzīgajam nodarījumam un apsūdzētā personībai, viņa veselības stāvoklim, ar to radītajam apdraudējumam un taisnīguma atjaunojošs.

No lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētā /pers. A/ deklarētā dzīvesvieta ir Valsts probācijas dienesta Bauskas teritoriālās struktūrvienības darbības administratīvajā teritorijā *(lietas 35.lapa)*. Līdz ar to saskaņā ar Sodu izpildes kodeksa 133.panta pirmo daļu un Kriminālprocesa likuma 528.panta otro daļu nosacīti notiesātā /pers. A/ pārraudzība uzdodama Valsts probācijas dienesta Bauskas teritoriālajai struktūrvienībai.

Apsūdzētajam /pers. A/ ir piemērojams Krimināllikuma 262.panta pirmās daļas panta sankcijā paredzētais obligātais papildsods - transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšana, kas panta sankcijā paredzēts uz laiku līdz pieciem gadiem. Ņemot vērā apsūdzētā atbildību mīkstinošo apstākli, sadarbību, transportlīdzekļa vadīšanas tiesību atņemšanas laiks ir nosakāms uz trīs gadiem un sešiem mēnešiem.

Izvērtējot Krimināllikuma 262.panta otrās daļas sankcijā paredzētā papildsoda mantas konfiskācijas piemērošanas iespējamību, tiesa secina, ka papildsods – mantas konfiskācija, šajā gadījumā nevar tikt piemērots, jo transportlīdzeklis, ar kuru /pers. A/ izdarījis Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzēto noziedzīgu nodarījumu, nepieder viņam *(lietas 6.-7.lapa)* un līdz ar to daļēja mantas konfiskācija, attiecinot to uz automašīnu Krimināllikuma 42.panta trešās daļas kārtībā, nav piemērojama.

Kriminālprocesa likuma 241.panta trešā daļa noteic, ka tiesa, taisot spriedumu, var piemērot drošības līdzekli apsūdzētajam, ja ir pamats uzskatīt, ka viņš izvairīsies no sprieduma izpildes. Tiesa nekonstatē tādus iemeslus, kas liecinātu par to, ka apsūdzētais /pers. A/, izvairīsies no sprieduma izpildes, līdz ar ko drošības līdzeklis apsūdzētajam /pers. A/ nav piemērojams.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 464., 511., 512., 520., 527., 528., 529.,530.pantu, tiesa

nosprieda:

atzīt /pers. A/ par vainīgu Krimināllikuma 262.panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā un sodīt viņu ar brīvības atņemšanu uz 4 (četriem) mēnešiem, atņemot transportlīdzekļa vadīšanas tiesības uz 3 (trīs) gadiem un 6 (sešiem) mēnešiem.

Saskaņā ar Krimināllikuma 55.pantu brīvības atņemšanas sodu /pers. A/ noteikt nosacīti ar pārbaudes laiku uz 6 (sešiem) mēnešiem.

Nosacīti notiesātā /pers. A/ pārraudzību uzdot Valsts probācijas dienesta Bauskas teritoriālajai struktūrvienībai.

Drošības līdzekli /pers. A/ nepiemērot.

Spriedumu var pārsūdzēt 10 (desmit) dienu laikā Zemgales apgabaltiesā pēc pilna sprieduma pieejamības dienas 2016.gada 1.jūnija, apelācijas sūdzību vai protestu iesniedzot Aizkraukles rajona tiesā.

Pilns spriedums saņemams tiesas kancelejā 2016.gada 1.jūnijā.

Tiesnese I.Zālīte